

Hakan Albayrak 1968 Almanya doğumlu. Kuzey Kafkasya kökenli bir ailenin çocuğu. Müslüman. 1983'ten itibaren Halka Işık, Yenidevir, Zaman, Andırın Postası, İkindi yazıları, Belde, Çete, Birey, Genç Dost, Yerliler, Merhaba, Yeni Şafak, Milli Gazete, Alperen gibi gazete ve dergilerde yazıları / şiirleri çıktı. Gökhan Özcan'la beraber kurucu genel yayın yönetmenliğini yaptığı haftalık Gerçek Hayat dergisinin yazar kadrosunda. İHH (İnsan Hak ve Hürriyetleri ve İnsani Yardım Vakfı) mensubu. Evli. Ayşe isminde bir kızı var.

Vadi Yayınları:167
Edebiyat Dizisi: 13

Hakan Albayrak
Ebuzer

halbayrak@yahoo.com

Yayıma Hazırlayan
Ercan Şen

© Vadi Yayınları, Hakan Albayrak 2000

1. Basım: Şubat, 2000
2. Basım: Mayıs, 2000
3. Basım: Ekim, 2000
4. Basım: Ekim 2002

Kapak Deseni
Necdet Konak

Kapak Tasarımı
Mehmet S. Fidancı

Dizgi, Sayfa düzeni
ESAM

Montaj, Baskı ve Cilt
Kalkan Matbaacılık

ISBN
975-6768-04-5
91.06Y.215.167

www.vadiyayinlari.com

VADİ YAYINLARI

Bayındır Sk. 36/B5 Kızılay/ANKARA TEL: 312. 435 98 65-418 65 70 FAX: 312. 405 79 03

Kenan abime, Okay'a ve Sinan'a;

Fethi Güngör, Fatih Okumuş, Hüseyin Altınalan, Gökhan Özcan, Veysel Vedat, Mustafa Şahin, Mehmet Efe, Şaban Abak, Nahit Üsküplü, ismail Aydın, Musa Ercivan, Ali Şali, Kemal Karabulut, Mustafa Karaalioğlu, Müslüm Türk, Soner Can, Ahmet Çiğdem, İlhami Atmaca, Nihat Genç, Ahmet Demirhan, Ebubekir Kurban, İbrahim Kiras, Ahmethan Yılmaz, Mevlana İdris, Muharrem Sevil, Süleyman Kalkan, Ercan Şen, Sadık Battal, Mehmet Şeker, Fatih Yurdakul, Nuri Gedik, Burhan Kavuncu, Hakan Arslan, Osman Bostan, Ebubekir San, Ertuğrul Fındık, Kani Çınar, Yalçın Hatunoğlu, Murat Zelan, Atilla Kutlutaş, ismail Tefvik Çavuş, Hamza Turabi, Şükrü Karaca, Erol Olçak, Müfit Yüksel, Özcan Palut, Nusret Özcan, Selahattin Yusuf, Ali Şahin, Hamit Can, Zeynel Abidin Koçer, Şerif Patkoviç, Emir Fazlagiç, Bülent Yıldırım, Mehmet Köse, Muharrem Özdemir, Ruhi Koca, Murat Menteş, Ekrem Kızıldaş ve Moke'ye;

Ayrıca Nureddin Şirin'e;

Ve, bizim için yaptıklarından ötürü, Marilyn Buck'a.

Rüyasında Ebû Zerr'i görmüş her zaman olduğu gibi. Ebû Zerr çölde can çekişiyormuş. O esnada oradan bir kervan geçiyormuş. Karısı kervanın önüne atılıp "Ey Allah'ın kulları! Şurada yatan adam Ebû Zerr'dir; ölmek üzeredir. O soylu, o yoksul adama bir kefen sunacak kimse yok mu içinizde?" diye haykırmış. Kervandakiler ürpermişler: "Ne? Ebû Zerr mi? Yitik vicdanımız!" demişler. Hemen koşup Ebû Zerr'e bir kefen sunmuşlar. Ebû Zerr son bir gayretle doğrulup kefenin kamu malı olup olmadığını sormuş. "Değildir" demişler. "O halde kabulümdür" demiş Ebû Zerr. Kelime-i şehadet getirip ruhunu teslim etmiş. Son nefesi yüzyılları aşıp dostum Ebuzer'i bulmuş. Ebuzer titreyerek uyanmış. Kalkmış, giyinmiş, kuşanmış ve yola koyulmuş. Yolda beni görünce durmuş.

"Üstad" dedim, "ne var ne yok sorusuna bundan daha muhtevalı bir cevap almamıştım hiç... Bu aralar işsizim. Sana birkaç gün takılabilir miyim?"

Bavyera yapımı antik motosikletinin sepet kısmını işaret edip atlamamı söyledi. Vira Bismillah! Eski Türk denizcileri gibi "Ey rüzgâr, ne yandan esersen es; her yer bizimdir" diye gürleyerek yola koyulduk.

İlk durağımız Anadolu'da fiyakalı bir şirket binasıydı. Kapıdaki görevliler randevumuz olup olmadığını sordular, "istemez" dedi Ebuzer; "Yoksullar adına buradayız. Bir lanet okursak bina başınıza yıkılır. Gücümüzü sınamayın, çekilin yolumuzdan."

Çekildiler. Ebuzer önde ben arkada, patronun odasına daldık. Patron neye uğradığını şaşırды, ama bozuntuya vermedi:

"Ebuzer... Kadîm dostum.... Hayırdır?"

"İnşaallah hayır olur" dedi Ebuzer. "Adil bir düzen için yanıp tutuştuğunu söylüyormuşsun her yerde; fakat işçilerin yoksulluk sınırının altında can çekiyorlar. Onlara daha çok para ver!"

Patron sırtıttı, "İş dünyasında bir kural var"mış. "10 liraya çalışacak adama 11 lira verilmez"miş...

"Allah'ın kuralları daha güzel" dedi Ebuzer, "Sana verilen rızıktan infak etmeliydin. Ne yazık ki vahşi kapitalizmin kucağına oturmayı seçtin. O kucağa pek yakıştın doğrusu; hiç eğreti durmuyorsun. Gören, Bu adam Rahmet Peygamberinin ümmetindendir demez!"

"Ağır konuşuyorsun" dedi patron. "Beni tanımıyormuş gibi konuşuyorsun."

Ebuzer, tanıdığı adamın öldüğünü söyledi. Ona bir ağıt yakmış. Cebinden bir kâğıt çıkarıp okumaya başladı:

Ebû Zerr'den izler taşıyan mazbut bir Müslümandı. Evita'nın tabiriyle "gömlüksiz", halkımızın tabiriyle "baldırıçıplak"tı. Cebindeki para üç'beş kuruşu geçmezdi hiç. Onu da ecmain'in karnını doyurmaya harcardı. Bu minval üzere geçen haysiyet dolu günlerden sonra bir gün milletvekilliğine soyundu. Fakat partisi ona vize vermedi. O buna çok içerledi, intikam yemini etti. "Bir gün" dedi, "milletvekilleri benim kapımda el-pençe divan duracaklar."

Hemen bir şirket kurdu. Şirketi hemen holdinge dönüştü. Seçimlerin üstünden bir yıl bile geçmeden milyarlar para demez oldu. 'Zamanla trilyonlara da para demez oldu. Ama yoksulları gözetmediği için bu trilyonlar beş para etmedi. Ne gam! Gazetelerde holdinginin tam sayfa ilanları çıkıyor işte; yeni fabrikasının açılış törenine katılan saygıdeğer belediye başkanlarına ve saygıdeğer milletvekillerine şükranlarını sunuyor...

Evet, başardı. Milletvekillerini ayağına getirdi sonunda.

Ağzı kulaklarına varıyor. Yalakalarına gururla bakıyor. Sonra ufka çeviriyor bakışlarını. O da ne? Ufukta hiçbir şey göremiyor. Ürpererek fark ediyor ki ömrü bu yalakalarla geçecek.

Adamı karanlıkta bırakıp gittik.

Sırada ne var üstad?"

"Bir sempozyuma yetişmeliyiz. 700'üncü kuruluş yıldönümünde Osmanlı Devleti." Nazi filmlerindeki külüstürleri andıran motorlu atımızı İstanbul'a doğru sürdük.

Açık-saçık filmler gösteren bir sinemanın önünden geçiyorduk ki, Ebuzer frene bastı. "Ey gafiller!" diye 'seslendi sinemanın önünde toplanmış olan kalabalığa; "Karşıya bakın, ne görüyorsunuz?" "Bir kilise."

"Evet, İtalyan yurttaşlarımızın kilisesi. Onlara saygı duymayabilirsiniz, ama bu mâbedde yaptıkları şeye saygı duymaya mecbursunuz. Bir kilisenin karşısında böyle bir sinemanın ne işi var?"

"Bilmiyoruz abi. Biz geldiğimizde burada duruyordu."

"Siz gelmezseniz durmaz."

"Doğru söylüyorsun."

"Dağılın öyleyse!"

Bazıları kaldı, bazıları gitti. Biz de gittik.

700 yıllık çınar bizi bekliyordu...

Sempozyumun yapıldığı salonun kapısında duran görevli davetiye sordu. Ebuzer, cebinden iki davetiye çıkarıp görevliye uzatırken, "Yanılmıyorsam belediyenin düzenlediği bir toplantı ile karşı karşıyayız" dedi. "Yaptığım araştırmaya göre bu şahane davetiyelerin tanesi 1 milyon liraya mâl oldu. işi alan ajansın keyfine diyecek yoktur, eminim. Fakat israfın zoraki finansörü olan yoksul halka yazıktır. Amirine söyle, belediye başkanına söylesin, kamu parasıyla caka satılmaz!"

Salona girdik. Ebuzer doğruca kürsüye yürüdü. Hâzirûna üç maddelik bir tebliğ sunmak istediğini söyleyip, başladı konuşmaya...

1. Keşke Hüseyin bin Ali'nin devrim hareketi zaferle sonuçlanmış olsaydı. Olmadı. Hanedanlara kaldık. Devletin bekasına, muhterislerin ihtirasına, sultanların sefasına. Tonlarca masum kanı döküldü bu yolda. Ama iyi padişahlar, güzel günler de gördük.

2. Allah'a ve Hesap Gününe inandığı gözlerinden okunan tertemiz bir dervişti Osmangazi Toprağa yakın duruyordu. Kurduğu devlet de başlarda öyleydi, îyiye, doğruya yönelmişti. Peygamber'in sancağını hakkıyla taşıdı. Haçlılar'ı defaatle mağlubiyete uğrattı. Adaleti yaydı, mazlumları kurtardı, yoksulları doyurdu. İhlas, Allah'ın bereketini çekti. Allah'ın bereketi devleti büyüttü. Fakat hanedanlara mahsus kirlenme gecikmedi. Bizans ve İran saraylarına hayran olundu.

Bir dervişin tertemiz nefesi

debdebede boğuldu. Tam boğulmadı. Bereket hemen kesilmedi. Haçlılar'a karşı yine zaferler kazanıldı. Fukarayı gözeten vakıflar yayılmaya devam etti. Boşnaklar, Arnavutlar, Ümmet'i Muhammed'e katıldı. Melek tadında besteler yapıldı. Altı asır sürdü bu macera. Ve bir gün kesildi bereket. Bereket kesilince ayrılık mukadder oldu. İlki gibi tertemiz olan son padişah, Vahdeddin, halkı için dua edip sahneden çekildi.

3. Goller Prensi Charles bir konulmasında şöyle demişti: Osmanlı Devleti'ni hristiyanlığın dünya hakimiyetini engelleyen güç olarak görüyorduk... Ve Lübnanlı bir Hristiyan, Nabi Avcı'ya şöyle demişti: **Bölgeden çekilmeniz**

sadece sizin için değil, bizim için de kötü oldu... Ve Makedonyalı bir dostum bana şöyle demişti: Osmanlı'dan önce buralarda medeniyetin izi bile yoktu...

Daha ziyade bunlar kalmış hafızalarda: Cihad, adalet ve zerafet. Osmangazi'nin çektiği kuvvetli besmele ile çelişen günahlar değil, o besmele kalmış. Ne güzel. Gerisi boştu zaten.

Ebuzer kürsüden indi, ön sırada oturan otantik giysili bir Afrikalı'yı sağ gözünden öptü ve bana dönüp "Gidelim" dedi. "Siyasete atılan bir kardeşimize uğramalıyız."

Adamcağızın etrafı profesyonel yalakalarla çevriliydi. Önünün açık olduğu hemen anlaşılıyordu. Yalakaların da önü açıktı; çünkü adamımız, kendisine yapılan her yalakalık karşısında zevkten dört köşe oluyordu.

Ebuzer'e baktım. Zihninden "Bu iş başlamadan bitti" gibi şeyler geçiyordu galiba. Yine de şansını denedi:

"Dinle siyasetçi kardeş! Spike Lee'nin bir filminde yaşlı bir ayyaş önüne gelene Hey doktor, doğru olanı yap diyor. Bu laf çok doğru bir laftır, doğru olanı yapmak lazım. Ve doğru olanı doğru olduğu için yapmak lazım. Mesela danışmanların Bir huzurevi ziyareti imajınız açısından hiç fena olmaz dediği için değil, Hakikat itibarı ile hiç fena olmadığı için ziyaret etmelisin huzurevini. Bu arada imajının açısından dem vuran danışmanların

olmamalı tabii. **Her şey sahici olmalı, Peygamber gibi.** Öyle olursa gelir gelecek olan. Manen ve maddeten. Yani hem buhur kokusu dolanır kafamızda, hem işçilerin alinteri kıymete biner, hem de Kosova'ya islam bayrağını dikeriz. Hatta Belgrad'a. Hatta Londra'ya. Yerimizde saymamız da muhtemel tabii. Ve yerimiz yer oldu mu hiç sorun değil bu; Ebû Zerr'in Ebû Zerr olduğunu kim inkâr edebilir?"

Yalakalar neye uğradıklarını şaşırıldılar. Hemen ellerine baktılar, "Ekmeğimiz gidiyor mu?" diye. Siyasetçi kardeş de afallamıştı. Ona umutla baktım. Doğrusu bu ya, oracıkta bir devrim yapmasını bekledim. Meclise çöken sessizliği müthiş bir sevinç çılgılığı ile yaracak, "Bu! işte bu!" diyecekti. Öyle olmalıydı, ama olmadı.

"Dilinize sağlık, güzel bir konuşmaydı" dedi Ebuzer'e. "Benim konuşma metinlerimi hazırlayan bir komisyon var. Orada sizi de görmek isteriz. Fakat birlikte çalışabilmemiz için bana hitap şeklinizi değiştirmeniz lazım. Hah ha. Siyasetçi kardeş olmaz yani. Öyle değil mi arkadaşlar? Hah ha."

Yalakalar da "Hah ha" dediler.

Kibirli bir insan gibi görünmekten hoşlanmayan siyasetçi kardeş, sözlerini şöylece toparladı:

"Tabii ki siyasetçiyim ve sizinle tabii ki kardeşiz. Yine de... Ne bileyim... Öyle değil mi arkadaşlar?"

Yalakalar hararetle onayladılar.

Ebuzer, nasıl derler, acı acı gülümsedi. "Karşılıksız çeklerle işim olmaz" dedi; "Konuşmalarını kendin hazırlamalıydın. **Esaslı sözlerin olmalıydı kendine ait.** Yine de teşekkür ederim teklifin için. Elveda siyasetçi kardeş."

Çekip gittik.

"Sahici bir duruş görmek ister misin?"

"İsterim üstad."

"O halde İstanbul Üniversitesi'nin önüne gidelim."

Üniversitenin önü başörtüleri yüzünden okula alınmayan kız öğrencilerin sessiz protestolarına sahne oluyordu. Tesettür yasağı bininci yılma girmişti, fakat kızların pes etmeye hiç niyetleri yoktu. Orada öylece duruyor ve polis kuşatması altında Gökhan Özcan'ın konuşmasını dinliyorlardı. Şöyle diyordu Gökhan Özcan:

Siz hep mahzun ve güzel kaldınız.

Dünyanın gittikçe kararan portresinde, çirkinliği şekillendiren bir çizgi olmaya razı olmadınız.'

Herkes köşe bucak kendi ruhundan kaçarken, siz kendi' nizden başka bir şey olmayı kabullenmediniz.

İçinizden geldiği gibi olmak, size anlamlı görünen bir hayatı buluncaya kadar aramak istediniz.

En zor sorulara muhatap oldunuz, en dirençli ve masum cevapları verdiniz.

Siz hep mahzun ve güzel kaldınız.

Çağın bu dönemecinde, hiçkimsenin karşılaşmadığı sorulardı sizin önünüze sürülen sorular.

Lafın döndürülebileceği, anlamın eğilip bükülebileceği, dilin kıvrım kıvrım kıvrılabileceği bir imtihanda değildiniz.

Bir bıçağın sırtı kadar keskin bir noktada verdiniz: cevabınızı.

Teorik kuytuluklara kaçacak, politik fırdöndüler çevirecek ya da mantıklarınıza takla attıracak kadar zamanınız yoktu.

Zaten sizin kaçmaya niyetiniz de yoktu.

Dimdikti başınız ve soru sahiplerini çıldırtacak kadar net duyuldu yüreğinizin sesi:

Allah büyüktü ve O ne dese o olurdu.

Zamanı, geleceği, hayatın önceden bilinmeyen çizgisini elinde tutan O'ndan başkası değildi.

Bu bildiğiniz en değişmez gerçektir.

Siz, mahzun ve güzel, bu gerçeğin arkasında durdunuz.

Kaba kuvvetin koca dünyasına karşı yapayalnız kalmadı

göze aldınız.

Horlandınız, aşağılandınız, dövüldünüz ve sürüklendiniz.

Etrafı saran zifiri suskunluk içinizi yakıp kavursa da, bundan bir şikayet manzumesi çıkarmadınız.

Gerçek mazlumlar gibi davrandınız, ezilmenin ticaretini yapmadınız.

Siz hep mahzun ve güzel kaldınız-

Halinizden hiç eksilmeyen zarafetinizle; gücün dümen suyunda kaybolan bütün yapılan, bütün sahte gelecek mühendislerini, bütün koca adamları, bütün kirli numaralan yüzleri kızarınca kadar tokatladınız-

Vakarınızla, bütün belkemiksiz iddiaları açığa vurdunuz.

Zihninde de göğüs kafesindekine eş bir kalp taşımayanları karanlık bir telaşa düşürdünüz.

Çağın geveze lisanı karşısında dili tutulanları, damarlarında kol gezen aşağılık kompleksini yenemeyenleri, saklayan her kırbaçta kılıktan kılığa girenleri ve en önemlisi göbekli iddialarla ortalıkta dolaşıp hayat hakkında bir tek gerçek cümle kuramayanları kendi çirkin yüzleriyle başbaşa bıraktınız.

Hiç yalpa yapmadınız, hiç kıvrımadınız, halinizi hiç tartışmaya açmadınız.

Yaşadığınızı ve var olmaya devam edeceğinizi, yaşayan ölülerin bile duyacağı bir sesle haykırdınız.

Başınızdaki bin yıllık örtüyü çıkarmadınız-

Siz hep mahzun ve güzel kaldınız.

İçlerindeki ihanet etmemeyi başarmış siz onurlu insanlara selam duruyorum.

"Sen de konuşacak mısın?" diye sordum Ebuzer'e.

"Burada söylenmesi gereken her şey söylenmiştir" dedi; "Gidelim."

"Şimdi ne yapıyoruz?"

"İsrail lobisinden fitne ehli bir gazeteciye
hırpalamaya gidiyoruz."

Adamı çalışma odasında bilgisayar oyunları
oyarken bulduk. Ebuzer odaya girerken konuya da
girdi:

"Demek Pakistan ve İsrail'den başka
sevenimiz yok!"

"Öyle" dedi gazeteci; "Bugüne kadar tam 60 ülke
gezdim. Ortadoğu'nun, Asya'nın, Afrika'nın belli başlı
bütün ülkelerini de gördüm.. Pakistan ve İsrail hariç,
hepsi bize düşmanca bakıyor, İsrail'le ilişkilerimizi
geliştirirken rahat olmalıyız. Müslüman kardeşlerimiz ne
der? kaygısına mahal yok. Dediğim gibi, Müslüman
kardeşlerimiz bize zaten düşman. Hele Araplar!"

Ebuzer, adamı yakasından tutup duvara yapıştırdı:

"Filistinli ve Lübnanlı kardeşlerinin cesetleri
üzerinde İsrail'le sarmaş dolaş dans etmekten utanmıyor

musun? Kutlu islam kardeşliğini İsrail'in riyakâr bir tebessümüne kurban etmek reva mıdır? Dinle küçük adam: **Kıbrıs Harekâtı sırasında Suriye dahil İslam Dünyasının bütün camilerinden Türkiye'yi muzaffer eyle yâ Rabbî nidaları yükseldi.** Mısır'da Türk kökenli aileler asilzade muamelesi görür. Filistinlilerin Abdülhamid merkezli hilafet ve Türkiye sevgisi dillere destandır. Fas üniversitelerinde 1995 seçimlerinden önce Yeniden Büyük Türkiye için toplu dua merasimleri düzenlendi. Sudan Hükümeti ihalelerde Türk firmalarına öncelik tanır... Bunlara ne diyorsun? istersen daha sayabilirim."

"Ta-Tamam. Bazı Müslüman halklar bizi se-seviyor olabilir. Ama islam Dünyasındaki de-devletlerin, bil-hassa Arap re-rej imlerinin genelde Türk düşmanı olduklarını si-si-siz de takdir edersiniz."

"Oysa İsrail'i kurulur kurulmaz tanıyan ve Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda Cezayir'in bağımsızlığına karşı oy kullanan ve Bağdat'ın yerle bir edilmesine çanak tutan ve işgalci Siyonistlerle savunma işbirliği anlaşmaları imzalayan Ankara rejimi Arap dostudur, öyle mi?"

"Ka-kavgayı Araplar başlattı. Birinci Dünya Savaşı'nda bizi arkadan vurdular!"

"Peki söyle bakalım: **Milliyetçi, anti ümmetçi ve ulus devletçi Jön Türkler Araplar'ı nereden vurmuştu?"**

"....."

Gerçek şu ki, küçük adam, laisist bir Türk Arapları sevmez. Laisist bir Arap da Türkleri sevmez, **İslam Dünyası'nda laisizmin gereğidir kardeşine düşman olmak.** Türk'ü de Arap'ı da vuran Batı. Fakat Türk ve Arap, Batı'ya değil, birbirine diş biliyor. Sence de komik değil mi?"

"Ben... Ben... Bilemiyorum."

"Bilemiyorsan sus ve Seyyid Ahmet'in hikâyesini dinle."

Yıl 1915: Libya'da işgalci italyanlara karşı savaşıyan Senusi Tarikatı, Mısırlı Müslümanların aralıksız erzak ve teçhizat sevkiyatı sayesinde mevzi üstüne mevzi kazanıyor. Mısır'a hükmeden İngilizler, italyanların hırpalanmasından hoşnut oldukları için bu yardımlara göz yumuyorlar. Derken Osmanlı Devleti Almanya'nın yanında Büyük Savaşı giriyor ve Padişah, Halifelik sıfatına dayanarak, Senusileri Mısır'daki İngiliz kuvvetlerine saldırmaya çağırıyor. Senusi lideri Seyyid Ahmed'e elçiler gönderen İngilizler, **"Tarafsız kalırsanız Senusi Tarikatını Libya'nın meşru siyasi iktidarı olarak tanırız. Ayrıca size Mısır'ın Batı Çölündeki bazı vahaları veririz"** diyorlar. Seyyid Ahmed'in yardımcılara göre çok iyi bir tekliftir bu. Halifenin ilan ettiği cihad Almanların güdümünde bir saldırı

savaşı olduğu için aslında cihad değildir, üstelik Hilafetin adı var kendisi yoktur, ayrıca Türkler 1912 yılında Senusileri italyanların karşısında yalnız bırakıp gitmişlerdi... Bunları anlatıyorlar Seyyid Ahmed'e. "Türlere borcumuz yok" diyorlar; "Kendi işimize bakalım" Ne var ki Seyyid Ahmed, Muhammed Esed'in tabiriyle "şövalyece" bağı olduğu Halifenin emrine itaat ediyor. Bedeli çok ağır oluyor bu kararın: italyanların yanı sıra İngiliz ve bilahare Fransızlarla da savaşmak zorunda kalan Senusiler, Libya'da kazandıkları mevzileri birer birer kaybediyorlar...

Yıl 1919: Büyük Savaş bitmiş, Osmanlı yenilmiştir. Fakat Anadolu'da bir kurtuluş hareketi filizlenmektedir. Seyyid Ahmed derhal Anadolu'ya gidiyor. Mustafa Kemal'le beraber direnişini organize ediyor. Şehir şehir dolaşıp Anadolu ahalisini cihada çağırıyor. Kuvvacıların pek dindar olmadığı yönündeki propagandalardan etkilenmiş olan Anadolu, sarıklı ve sakallı bir şeyhi de aralarında görünce onlara güven duymaya başlıyor...

Ve 1923: Kurtuluş Savaşı zaferle sonuçlanmış, Cumhuriyet kurulmuştur. Türkiye siyasetinde İslamî söylemlere artık yer kalmadığını dehşetle fark eden

Seyyid Ahmed derin bir hayal kırıklığı içinde Suriye'ye hicret ediyor. Orada ne yapıyor biliyor musun? Mustafa Kemal ve arkadaşlarının politikalarını tasvip etmediği halde **Türkiye'yle birleşmeye çağırıyor Suriyelileri. Bu yolda gayret sarf ederken ölüyor.** Ve unutuluyor. Daha doğrusu unutturuluyor! Bize karşı İngiliz iş tutan Şerif Hüseyin'i her gün bin kere anan zevat, bizimle beraber İngilizlere karşı savaşan Seyyid Ahmed'i bir kere bile anmıyor. **Çünkü devir fitne devri. Seyyid Ahmed fitnenin çarkına çomak sokar!**

Sonraki durağımız bir dergâhtı. "Tasavvuf ehli değilim" dedi Ebuzer. "ama bu dergâhta esaslı bir şeyh var, fırsat buldukça uğrayıp onu alnından öperim. Fotoğraflarını çoğaltıp müritlerine dağıtmayı aklının ucundan bile geçirmez. Zaten fotoğraf çekmez. Daha önemlisi, asla hediye kabul etmez. Bir gün bir arkadaşım bir kutu lokumla gelmiş. Şeyh tedirgin olmuş. Bunu kaç paraya aldın? diye sormuş. Arkadaşım utanmış tabii. Ne önemi var filan demiş. Ama şeyh, sorusunun cevabını almadan düşmemiş yakasından. Sonuçta arkadaşına lokumun parasını vermiş. Ve parayı verirken şöyle demiş: Ziyaretleri hakkıyla iade etmek isterim. **Yoksulluğum, hediyelere karşılık vermeme engel olabilir. Bu yükü kaldır üzerimden.** Sence de alnı öpülesi bir şeyh değil mi?"

içeri girdik ve şeyhi alnından öptük. O da bizi alınlarımızdan öptü. Sonra birlikte namaz kıldık. "Bu çok önemli" dedi Ebuzer; "Yüce rabbimiz bizi tanımlarken namaz kıldığımızı söylüyor. Namaz kılmadan biz olamayız."

Namazdan sonra şeyh ve müridleri derse başladılar. Biz de dergâhın bahçesine geçip ekmek-peynir-çay eşliğinde sohbet ettik.

Sohbetin bir yerinde Ebuzer'e siyasi bir angajmanın olup olmadığını sordum.

"Derviş devrimcileri destekliyorum" dedi.

"Peki yarın seçim olsa oyunu hangi partiye verirsin?"

"Devrimci Adalet Partisi'ne."

"Öyle bir parti yok ki üstad!"

"Yok mu? O zaman oy filan vermiyorum kardeşim. Şimdi güzel bir şey anlat bana. Dergâhın havasına uygun olsun."

"Tamam" dedim, "Sana Igumanları anlatayım..."

İgman dağının eteklerinde İsevi dervişler yaşarmış. Bunlar İncil'de bahsi geçen son peygamberi bekler' lermiş. Bir gün "Vakit tamam, artık gelmiş olmalı" deyip son peygamberi bulmak ümidiyle yalınayak yola koyulmuşlar. Yıllarca yürümüşler. Binlerce kilometre yol katetmişler. Ayakları kana bulanmış. Derken Medîne-i Münevvere'ye varmışlar. Medine'de önlerine çıkan ilk adama "Biz Allah'ın elçisini arıyoruz. Adı Muhammed" demişler. Adam "Ne yazık ki geç kaldınız. Allah'ın elçisi dün öldü" demiş. Dervişler içli içli ağlamaya başlamışlar.

"Ben Hattab oğlu Ömer" demiş adam. "Elçinin yakınıydım. Buyrun mescide geçelim, biraz soluklanırsınız. Bu arada ben size elçinin getirdiği mesajı anlatırım."

Dervişler teklifi şükranla karşılayıp, Peygamber mescidini kanlı ayaklarıyla kirletemeyeceklerini söylemişler. Bunun üzerine Ömer bin Hattab onlara sarı mesler hediye etmiş. Dervişler mesleri öpüp bağrılarına basmışlar. "Bir Peygamber dostunun hediyesini ayağımıza süremeyiz" demişler.

"Siz kimlersiniz?" diye sormuş Ömer bin Hattab.

"Biz Igumanlarınız" demiş Igumanlar.

"Geldiğiniz ülkenin adı ne?"

"Geldiğimiz ülkenin adı yok."

"Peki sizin dilinizde yalınayak nasıl denir?"

"Bos."

"O halde ülkenizin adı biraz sizin dilinizden, biraz bizim dilimizden BOSNA olsun"

Yalın ayağımız.

"Şimdi nereye üstad?"

"Hindikuş Dağlarına."

Dergâhtan çıkmış motorlu ve de sepetli atımıza doğru ilerliyorduk ki, önümüze bir TV ekibi çıktı. Elindeki mikrofonu Ebuzer'in ağzına dayayan muhabir, "Efendim, Türk-Kürt ayrımı yapanlar var. Bu konuda ne söyleyeceksiniz? Lütfen kameraya bakıp konuşun" dedi. Ebuzer kameraya bakıp konuştu... "Ben bu konuda maziye gidiyorum, iki atlı geçiyor önümden. Biri Nureddin lakabıyla anılan Mahmud; Türk. Diğeri Selahaddin lakabıyla anılan Yusuf; Kürt. Arkadaş bunlar. Müttelik. Ortak. Kardeş. Kol kola verip Suriye'yi Haçlılardan temizliyorlar, İki asırdır paramparça olan Suriye, onların birbirine geçmiş gayretleri sayesinde toparlanıyor. Birlik sağlanıyor. Sonra Mısır'la Suriye'yi birleştiriyorlar. Birlikte Kudüs yolunu açıyorlar. Ve nihayet Selahaddin Kudüs'ü fethediyor. Ortada ne

Türkçülük var, ne Kürtçülük. Arapçılık da yok. **Ümmetçilik var!** Nureddin'e ve Selahaddin'e seve seve asker oluyoruz hepimiz. Çünkü dava hepimizin davası. Kader kimi seçerse kaptan o olsun diyor ya şair Mevlana İdris, işte öyle. Bugün kaptan benim, yarın sensin. Fark etmez. Yeter ki hilâl yükselsin tepemizde. Ve yeter ki **kaptan olanda kibir olmasın."**

Muhabir başını kaşıdı. "Yani" dedi, "kibirli olmaması şartıyla bir Kürt devletine razı olabileceğinizi mi söylemek istiyorsunuz?"

"Senin bağlamın beni bağlamıyor muhabir kardeş. Ben şimdi, durduk yerde, bambaşka bir şey söylemek istiyorum: Zengi'nin oğlu Mahmud vergilerden nefret ederdi. Bir şehri fethettiğinde ilk iş olarak o şehrin pazarındaki vergileri kaldırırđı. Ve Mahmud, Ben kim, dînin nuru olmak kim deyip, Nûreddîn lakabının kendisi için kullanılmasına karşı çıkardı. Ve Mahmud, pahalı elbiselerden tiksiniirdi. Ve Mahmud, kendisinden habire para isteyen karısını Benim param yok. Elimdeki para ümmetin parasıdır. Senin keyfin için ümmetin hakkını yiyemem diye azarlardı. Ve Mahmud, sefere çıkarken şöyle dua ederdi: Ey Rabbimiz, zaferi Mahmud'a değil İslam'a ver. Mahmud kopuğu zaferi lâıık adam mıdır? Bu kadar!"

TV ekibi pılısını-pırtısını toplayıp kaçtı. Biz de Bavyeralı külüstürümüze atlayıp yola koyulduk.

Usame bin Ladin bizi muhabbetle karşıladı. Fakat Ebuzer'in konuşması biraz canını sıktı.

Şöyle dedi Ebuzer:

"Kenya ve Tanzanya'daki Amerikan elçiliklerine yapılan bombalı saldırıları sana mâlettikleri zaman itiraz ettim. Bu saldırılar sorumsuzca düzenlenmiş. Amerikalı yetkililerin burnu bile konamazken onlarca yoksul Afrikalı paramparça oldu dedim. Mücahid işine benzetemedim. Mücahid, Kur'an'daki hüküm gereğince, ancak aktif düşmanları öldürebilirdi. Oysa bu eylemlerde ölenlerin çoğu pasif düşman bile değildi. Bilâkis dosttular, kardeştiler, Müslümandılar. Bir provokasyonla karşı karşıya olduğumuzu söyledim. Fakat bir dostum Yanılıyorsun dedi. Yanılıyor muyum?"

"Evet yanılıyorsun."

"Sen mi yaptın?"

"Benim örgütüm değildi. Bize yakın bir örgüttü."

"Sence o örgüt doğru bir iş mi yaptı?"

"Tabii ki."

"Fakat masumlar öldü."

"Onlar Irak'ı bombalarken suçlu masum ayırımı yapıyorlar mı?"

"Onlar kâfirdir, ne isterlerse yaparlar. Biz yapamayız, imam Humeyni bir keresinde İran ordusunun önde gelen komutanlarını toplayıp onlara şöyle seslenmişti: Bombardımanlarınızda masum Iraklı çocukların da öldüğünü söylüyorlar. Buna inanmıyorum. Bu doğru olamaz. Saddam masum çocukları öldürebilir, çünkü onun dini-
imanı yok. Ama siz yapamazsınız. Siz Müslümansınız. Ve Aliya İzzetbegoviç, Travnik'te üç cizvit papazının Müslümanlar tarafından öldürülmesi üzerine, şöyle bir konuşma yapmıştı: **"Bu zulümdür. Biz de zalimlerden olacaksak, zalimlere karşı savaşmamızın ne anlamı var? Bunlardan ders almanı dilerim."**

Usame biraz düşündü. Sonra şöyle dedi:

"Sözlerin Hakikat kokuyor. Payıma düşeni almaya çalışacağım."

Ebuzer onu sağ gözünden öpüp bize yakışanı yapacağından emin olduğunu söyledi.

Sonra çekip gittik.

Pakistan'da bir benzin istasyonunda Bavyalı'nın midesini doldururken, fundamentalizmin can çektiğini söyledi Ebuzer. "Fundamentalizm" dedi, "temele bağlılığı öngörür. Müslüman'ın temel kaynağı Kur'an değil mi" "Tabii ki Kur'an."

"Peki Kur'an'a dayalı bir hareketten zulüm sâdır olur mu?"

"Olmamalı."

"Ama İslamcılar da zulmedebiliyorlar işte. Demek ki fundamentalist değiller."

Bahsi kapatıp yola koyulduk.

"İstikamet?"

"İran."

Kum şehrinde, İmam Humeyni'nin bir zamanlar yaşadığı yoksul kulübe ile cenazesinin bulunduğu görkemli anıt mezarın arasında bir yerde durduk.

"Kadere bak" dedi Ebuzer, "İmam şu fakirhanede yaşamayı seçmişti. Fakat sözümona takipçileri olan insanlar onun tercihiine saygı göstermediler. Yoksul halkın hakkı olan milyonlarca dolara kıyarak sarayları kışkandıran bir mezar yaptılar Humeyni'ye. Halkın yoksulluğunu paylaşmayı şiar edinmiş bir adamın mübarek hassasiyetine sövmek değilse nedir bu?"

İmam Humeyni'ye yazdığım bir şiir vardır. İçimden o şiiri okumak geldi, okudum:

işte böyle sevgili humeyni

seni pink floyd'un bir şarkısıyla anmak da varmış

how I wish you were here

bu beş yıldızlı otelde
rulet masasının dibinde
islam felsefesini tartışırken üstadlarımız
pat diye peydah olmalıydın sen
yerde, eski bir seccadenin üstünde
oturup öylece susmalıydın
bir de mehdi haşimi olmalıydı yanında
bre gafiller diye gürlemeliydi
kurşun geçirmez camlardan halkın sesi geçer mi?
ah hurma dalları
yoksul mescidim

"Evet" dedi Ebuzer, "hurma dallarından bir damı vardı mescidimizin. Allah'ın Rasulü, aleyhisselâm, bundan hiç şikâyetçi değildi. Gidelim."

Bavyeralı'yı Tahran yönüne çevirdik. Cumhûr-i İslami'ye diktatörlüğü yakıştıramayan reformcu hükümetin irşad bakanını alnından öpmemiz gerekiyordu.

Kafam bozuk" dedi bakan. "Biliyorum" dedi Ebuzer. "Bir tür fanatik kemalizmden mustaribsin. Sünnetullah gereği, nehrin akışı gereği, eşyanın tabiatı gereği attığın her adımda devrim düşmanlığı ithamı ile karşılaşıyorsun. Her şey apaçık ortada iken herkesin her şeyi apaçık görmemesi göğsünü daraltıyor. Sistem fena halde yoruyor seni. Yumuşacık bir yastığa gömülüp ilââhir uyumak istiyorsun. Bu iletişimsizlik sorununa tahammülün kalmadı artık. Biri çekip gitmenin türküsünü söylese, ona herkesten önce sen kulak kesilirsin. Fakat, sevgili Muhacerani, umutsuzluğa mahal yok. Biz seni alnından öpmek için geldik buraya. Çünkü sen dedin ki: İslam, insanın sürekli duvarlarına çarparak hayatını zorlaştırdığı dar ve karanlık bir sokak gibi

algılanamaz. Tam tersine İslam; geniş, ferah, insana özgürlük hissi veren, çiçeklerle, yeşilliklerle, ve neşeyle dolu bir yoldur. Bir Müslüman bütün hayatı boyunca işte bu yolda yürümelidir. Bu söz kayıtlara geçti. Çatışmayı kaybetse de savaşı kazanacaksın inşaallah. Yüreğini ferah tut. Başkan Hatemi'ye söyle, o da yüreğini ferah tutsun. Ve üstada tebriklerimi ilet: Bana yazdığınız mektuplarda sonu gelmez övgü cümleleri kurmaktan vazgeçin dediği için. Yaşasın derviş devrimciler!" Muhacerani'yi alnından öpüp çıktık.

adamlar, böyle aşağılık bir derdin mi dermanı olacaklar?
Yazık!"

Küçük adamı anlıyordu belki. Ama ona saygı duy-
muyordu.

"Sırada ne var üstad?"
"Amerika."

Tam yola çıkmak üzereydik ki, genç
bir İranlı yanımıza yaklaşıp memleketimizi
sordu ve Türkiyeli olduğumuzu öğrenince derin bir
"ah" çekti. Meraklandık tabii.

"Hayırdır?" dedi Ebuzer, "Derdin ne?"

"İstanbul... Azadlık..." dedi adam.

"Tam olarak neyi kastediyorsun? Azadlıktan, hür-
riyetten muradın ne?"

"Bilmem ki. Hepsi."

"Mesela?"

"Viski vardır, Hülya Avşar vardır..."

Ebuzer yüzünü buruşturdu. "Allah ıslah etsin" dedi.

"Diktatörlüğe savaş açan Hatemi ve arkadaşları, o soylu

Bizi (Bavyeralı dahil) Amerika'ya götüren gemi devâsâ bir şeydi.

"Titanic'i andırıyor" dedim; "Filmi seyretmiş miydin üstad?" "Evet" dedi Ebuzer; "Yer yer Kur'an okumak gibi bir şeydi tabir caizse. Bu gemiyi Tanrı bile batıramaz dediler ve Tanrı gemilerini batırdı. Ayyuka çıkan kibir, Rabbu'l Âlemîn'in müdahalesiyle denize gömüldü. Bizim başımıza da aynı şeyin gelmesinden korkuyorum." "Hayırdır üstad, gemide bir zaaf mı tesbit ettin?" "Gemi delik deşik. Geçenlerde islamcı bir radyoda islamcılara ait bir firmanın şöyle bir reklamı vardı: **Villalarınız ve yüzme havuzlarınız itina ile yapılır... İtina ile!** Bu ne demektir, biliyor musun? Bu, gemi batıyor demektir. Sokaktaki adam Bosna'ya, Kosova'ya, Çeçenistan'a yardım edeceğim diye karısının biricik

yüzüğünü satarken, lordlarımız havuzlu villalarda deb-debenin dibini buluyorlar. Hayırlı bir iş için bağış toplayanları üç-beş kuruşla başından savan burjuva sınıfımız, bir kravat veya bir eşarp için onlarca yoksulun karnını doyurmaya yetecek kadar para harcamaktan kaçınmıyor. Millet kuru ekmeğe talim ededursun, lüks otellerde zenginden zengine iftar ziyafetleri veriliyor. Bunların hesabı sorulmaz mı?" **"Sorulur üstad; hem de itina ile!"**

Konuşmamıza uzaktan kulak misafiri olan bir yolcu "Merhaba arkadaşlar. Türk'sünüz galiba" diyerek yanımıza yaklaştı. "Sohbete katılabilir miyim?"

Tabii ki buyur ettik.

İstanbulu bir Yahudi'ymiş. Gençliğinde, dindarlığın ve idealizmin doruğunda olduğu bir gün, kendi kendine "Yahudi Devleti dururken buralarda yaşamam doğru değil" deyip İsrail'e göç etmiş. Fakat sadece bir yıl dayanabilmiş Yahudi Devleti'ne. Ardı arkası kesilmeyen Siyonizm nutuklarından, militarizmden, ırkçılıktan gına getirmiş, İsrail'e duyduğu büyük sevginin yerini nefret alırken, dindarlığı da yerini ateizme bırakmış. Söylenip duruyordu:

"İsrail'de herkes ve her şey İsrail Devleti'nin yüksek menfaatlerine hizmet etmek zorunda. İsrail'de insan

tekinin zerre kadar değeri yok. Üstelik İsrail'de insanlar değersiz olmaktan hiç şikayetçi değiller. Hatta İsrail çarkının kişiliksiz birer dişlisi olmaktan haz duyuyorlar. Kollektif bir çılgınlık hüküm sürüyor İsrail'de. Ve orada herkes yalan söylüyor. Durmadan yalan söylüyorlar."

Adama bir sigara uzattım. Reddetti. Dünyada iki şeyden nefret edermiş: **Sigara ve İsrail.**

"Derin bir yara aldığın anlaşıyor" dedi Ebuzer. "Yine de ateist olmakta haklı değilsin. Tanrı'nın öldüğünü iddia eden Nietzsche öldü, fakat Tanrı hüküm sürmeye devam ediyor. Tanıdığım bir Alman, Nietzsche'ye dair esaslı bir konferans vermişti Berlin'de. Ölen tanrı hangi tanrı? diye sorup şöyle demişti: Nietzsche 'Tanrı' dediğinde, insan ruhunu boğan kiliseden başka bir şeyi kas' detmiyordu... Ruhunun kanatlanıp uçmasına izin vermeyen kiliseye başkaldırdı Nietzsche. Ve eşsiz bir öfkeyle beslenen o eşsiz zekâsıyla altetti kiliseyi. Ne yazık ki zaferinin tadını çıkaramadı. Gerçek tanrıyı, yegâne tanrıyı, Allah'ı tanımadığı için çıldırarak öldü. Demem o ki:

İsrail'in kalbinde açmış olduğu yaraya teslim olma. İsrail'i yıkmakla yetinme. Alemlerin Rabbi'ne yaklaş ve O'nu teşbih et. "

Adam, "Bunları düşüneceğim" dedi. **"Ama siz de benim söylediklerimi aklınızdan çıkarmayın. Diyelim ki Tel Aviv'desiniz; sokakta bir adama saati sordunuz ve adam Saat beş dedi. Sakın inanmayın! İsrail'de herkes her konuda anlamsızca yalan söyler."**

Ufukta Hürriyet Heykeli görüldü.

New York limanında gemiden inerken

"Durun kalabalıklar!" diye bir haykırıyla ırkildik.

Sarhoş bir Kızılderili, bir an evvel New York'a karışmak için sabırsızlanan yolcuları engellemeye çalışıyordu. Hemen yanına gittik.

"Anlat" dedi Ebuzer, "Senden öğreneceğimiz şeyler var galiba."

Adam anlatmaya başladı:

"Ben Hopi kabilesindenim. Bir Hopi atasözü der ki: İnsan ikibinden fazla insanın yaşadığı bir yerde yaşarsa insan kalamaz. Hal böyleyken siz tuttunuz dünyanın en kalabalık şehrine geldiniz. Derdiniz ne? Benim gibi kafayı yemek mi istiyorsunuz? Viski şişesinde kaybolup insanlıktan çıkmak mı istiyorsunuz?"

"Burada insanlıktan çıkmamış bir tek kişi varsa, o sensin" dedi Ebuzer.

Sonra gittik. Birleşmiş Milletler Teşkilatının Afrikalı genel sekreterine bir çift sözümüz vardı.

"S ize nasıl yardımcı olabilirim?" diye sordu genel sekreter.

"Gerçeklerin gereğini yap" dedi Ebuzer.

"Hangi gerçeklerden söz ediyorsunuz?" "Mesela Ruanda gerçeğinden: Birkaç hafta içinde yüzbinlerce Ruandalı akla gelebilecek en feci şekillerde katledildi. Bize bunun bir iç savaş olduğunu söylediler. Vahşi Tutsilerle vahşi Hutuların birbirine girdiğini anlattılar. Sonra iktidardaki kabilenin yenildiği, muhalefetteki kabilenin iktidarı ele geçirdiği ilan edildi. Bu arada Ruanda'nın başkenti, yeni yönetimi tebrik eden İngiliz doldu. Birkaç gün sonra Ruanda'nın Paris güdümündeki Frankofon Ülkeler Cemiyeti'nden atıldığı bildirildi. Yani Ruanda'nın sahne olduğu şey bir Tutsi-Hutu savaşı değil, iki Avrupa takımı arasında

geçen bir maçı. Sonuç: Britanya l, Benelux O, **Ruanda eksi 500.000** Öğrenmek istiyorum: Kuveyt'i işgal ettiği için Irak'a ambargo uygulayan teşkilatınız Ruanda'yı kan gölüne çeviren Avrupalı güçlere nasıl bir ceza vermeyi planlıyor?"

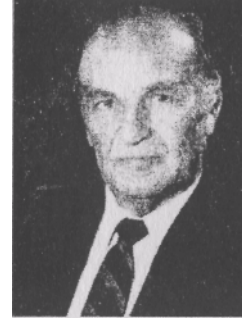
Adam sırttı:

"Dünya sisteminin püf noktasına vâkıf olduğunuz anlaşılıyor. Böyle aptalca bir soru sormanıza şaşırdım doğrusu. Şimdi izin verin, işime bakayım. "

Ebuzer sırtmadı:

"Halkını köleleştiren alçaklarla iş tuttuğun anlaşılıyor. Frantz Fanon'un kitaplarını okuduğum için pek şaşırmadım doğrusu. Şimdi müsaade et, yüzüne tükürüp gidelim."

Yüzüne tükürüp gittik.

Tam BM binasından ayrılırken Boşnakların efsanevi lideri Aliya Izzetbegović çıktı karşımıza. "Allah'ın selamı, rahmeti ve berekâtı üzerine olsun sevgili başkan" dedi Ebuzer. "Laf olsun diye söylemiyorum, samimi dileğimdir bu."

Aliya'nın zaten aydınlık olan yüzü biraz daha aydınlandı. "Vealeykumusselam verahmetullahi veberekâtuhû" dedi coşkuyla. "Zorlu bir müzakere maratonunun arefesindeyim. Siz Allah katından gelen yardımcılar mısınız?"

Değildik, ama onlar da birazdan burada olurlardı herhal.

"Seni mübarek vazifenden alıkoymak istemeyiz" dedi Ebuzer, "Secde kokan o temiz alnını uzat, öpüp gidelim."

Aliya'yı alnından öpüp gittik.

"Ne tarafa üstad?"
"Harlem'e."
"Vira
bismillah."

Harlem'in girişinde bir grup Latin Amerikalı gençle karşılaştık. Ebuzer Bavyeralı'yı durdurup onları "Merhaba Latinolar" diye selamladı. Gençlerden biri "Latino" hitabından hoşlanmamış olacak ki, "Ben Brezilyalıyım ve ulusal kimliğimle gurur duyuyorum" dedi.

Ebuzer'in "Hep aynı hikaye" diye mırıldandığını duydum. Sonrası nutuk:

Delikanlıya Brezilyalı olmanın muhtemelen güzel bir şey olduğunu, fakat bunun dünya sisteminde kendi başına fazlaca bir şey ifade etmediğini lisan-ı münasiple anlatmaya çalıştı. Latin Amerika Birliği muhakkak kurulmalıydı. İtalyan siyasetçi Aldo Moro'nun P2 Mason Locası tarafından öldürtülmesine sebep biraz da Latin Amerika'ya gösterdiği teveccüh olduğuna göre,

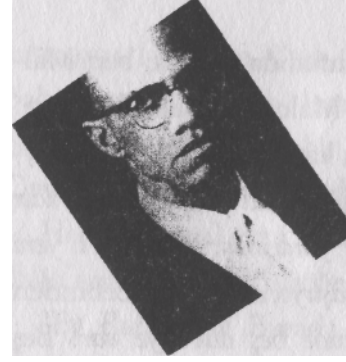
Latin Amerika'nın dünya sistemine karşı potansiyel bir tehdit oluşturduğu söylenebilirdi. Tehdidin kuvveden file çıkması lazımdı. Ve bu ancak Ne mutlu Brezilyalıyım veya Ne mutlu Arjantinliyim yahut Ne mutlu Meksikalıyım diyenlerin azalıp, Latin Amerika Birliğini savunanların çoğalması ile mümkün olabilirdi.

"Che'yi hatırla" dedi, "O bir Arjantinliydi. Fakat rüyalarını sadece Arjantin'in değil bütün Latin Amerika'nın özgürlüğü süslüyordu. Gitti, Küba'da emperyalizmin uşaklarına karşı savaştı. Sonra Bolivya'da. Ulusal ihtirasları iplemedi Che, kıtanın kurtuluşu için mücadele etti. Güzel bir Rock şarkısı vardır: James Bond filan olmak istemiyorum. Bir günlüğüne, hiç değilse bir saatliğine, sokağımın kahramanı olmak yeterdi bana... Gerçekten güzel bir şarkı ama bize uymaz. Latin Amerika'ya da uymaz. Brezilya'nın altını bir kere çiziyorsan, Latin Amerika'nın altını bin kere çizmelisin."

"Özür dilerim bayım" dedi Brezilyalı, "Ben siyasetten pek anlamam. Fakat sözünü ettiğiniz o italyan için gerçekten üzıldüm."

Latinolarla vedalaşıp yola koyulduk.

"Yollar seni gide gide usandım" türküsünü bilmeyen Bavyeralı, Malcolm X Bulvarı'na doğru iştahla koşuyordu.

Malcolm X'in vurulduğu yere gittik tabii. Bazen dans partileri, bazen konferanslar için kullanılan bir salondur burası. Neredeyse ıssızdı. Issızlığı bozan yaralı bir adam vardı sadece. Salonda mecnûn gibi dolaşıyor ve kafasını iki elinin arasına alıp "Malcolm, Malcolm" diye inliyordu.

"Sen Hakim Cemal mısın?" diye sordu Ebuzer.

"Evet" dedi Hakim Cemal, "Malcolm X'in hayranıydım ben. Önce Kızıl Malcolm'ın hayranıydım. Boston'daki serserilik günlerinden tanırım onu. Sokakların kralıydı. En sıkı dümenler, en güzel kızlar, en kıyak tabancalar onundu. Yerinde olmak için neler vermezdim. Fakat Malcolm yerini yadırgadı. Elijah Muhammed denilen üçkâğıtçının örgütüne katıldı. Ben de peşinden gittim. Malcolm ne diyorsa o dedim. Sonra Malcolm'ı

örgütten şutladılar. Örgüt umurumda değildi, ben Malcolm'ın adamıydım. Neyse... Malcolm Mekke'ye gitti. Dönüşünde onu havaalanında karşıladım. Bana coşkuyla sarıldı. Sana söylediğim her şeyi unut dedi. İslam'a dair bildiğim ve öğrettiğim her şey yanlışmış. Hakikat'i yeni öğrendim. Her şeye sil baştan başlıyoruz. Sonra cebinden bir zarf çıkardı. Bu zarfın içinde beş davetiye var. Beş kardeşimiz Prens Faysal'ın misafiri olarak Suudi Arabistan'a gidecek. Orada hakiki islam'ı öğrenecekler dedi. Prens Faysal dediği adam bizi önemsiyormuş. Bize yardım etmek istiyormuş. Tamam Malcolm dedim, sen nasıl istiyorsan öyle olsun. Yeni bir hikâyeye hazırdım. Fakat yeni hikâye başlamadan vurdular onu. Burada, bu salonda, Esselâmu Aleykum dedikten hemen sonra kurşuna dizdiler. Yarım yamalak kalakaldım. O gün bugündür burada hikâyenin devamını arıyorum."

Ebuzer, Hakim Cemal'e sıkıca sarıldı. "Romanını okudum" dedi. "Derdini biliyorum. Ve sana Malcolm X'in gönül verdiği kitabı takdim ediyorum."

Cebinden bir mushaf çıkarıp Hakim Cemal'e uzattı.

"Şimdi Varisuddin Muhammed'e git. O, Elijah'ın oğlu olduğu halde, sonuna kadar Malcolm X'in tarafını

tutmuştu. Malcolm X'ten öğrendiği hakiki islam uğruna babasının öğretilerine isyan etti. Yıllardır American Muslim Mission diye bir örgütün başında bulunuyor. Ona git. Sana hikâyenin devamını anlatsın."

Hakim Cemal gitti. Ebuzer, tam Malcolm X'in vurulduğu noktada ellerini göğze kaldırıp şöyle dua etti:

"Ey Rabbimiz! Burada, bu ıssız yerde andığımız o güzel adama rahmet et. Mazlum ve yoksul sokakların intikamı, kibirli bulvarların korkulu rüyasıydı o. Duruşu adam gibiydi, yıkılışı da adam gibi oldu. Cennetinden bir bahçe ver Malcolm'a. En leziz şaraba dönüşsün bu salonda akan kanı. O şarabı afiyetle içip hurilerle gönül eğlendirsin. Amin."

Sonra gittik. Bir dağın başına.

Üstad, gece vakti dağın başında ne işimiz var?" diye sordum. "Şu ışıkların olduğu yer bir hapisane. Orada Marilyn Buck yatıyor" dedi Ebuzer. "Marilyn Buck?" "Zulme karşı savaşa adanmış bir ömür."

"Vietnam'ın işgaline karşı eylemler yaptı. Afro-Amerikalıların özgürlük mücadelesine destek verdi. Kızılderililerin haklarını savundu. Filistinlilerle beraber İsrail'e karşı yürüdü. İran halkıyla beraber Şah Rıza'yı taşıdı. Pentagon'u havaya uçurmaya kalkıştığı iddia ediliyor; doğrusunu Allah bilir. Tam 80 yıl hapse mahkûm ettiler onu. Çektiği çilenin önemli bir kısmı doğrudan doğruya bizim için."

"Allah ecrini versin."

"Amin. Kitabını kime ithaf etmeyi düşünüyorsun?"

"Yol boyunca birlikte yürüdüğüm insanlara. Ve Nureddin Şirin'e."

"Güzel. Listeye Marilyn Buck'ı da dahil et. Müslümana vefa yakıştır."

"Tamamdır üstad."

"Bu sefer nereye gidiyoruz?"

"Fransa'da bir işimiz var."

Gemiyle Fransa'ya giderken Ebuzer'e çocukluğumda seyrettiğim bir filmi anlattım: Film Latin Amerika'da bir liman şehrinde geçiyor. Küçük, yoksul, kara kuru bir çocuğun hikâyesi. Bir tamirhanede çıraklık yapıyor bu çocuk. Ve her sabah işe giderken lüks bir mağazanın önünde dakikalarca duruyor; vitrinde kocaman bir gemi maketi var, ona hayran hayran bakıyor. Müthiş bir yelkenli. Kalyon mu derler, kadirga mı derler; şu meşhur Bounty gibi bir şey.

Bir gün pat diye şöyle diyor çocuk:

"Bu geminin aynısını yapacağım ve onunla uzak denizlere açılacağım!"

Seyirci gülüyor tabii. Fakat çocuk ciddi. Kendisi gibi baldırı çıplak arkadaşlarını toplayıp gemi maketinin sergilendiği vitrinin önüne götürüyor, "işte" diyor, "bu

geminin aynısını istiyorum. Tabii oyuncak olarak değil, harbi gemi olarak. El ele verirse yapabiliriz."

Arkadaşları "Beceremeyiz" filan diyorlarsa da bizimki hiç oralı olmuyor. Alttan girip üstten çıkıyor ve nihayet hepsini ikna ediyor. Hemen harekete geçiyorlar. Kimi tahta buluyor, kimi testere, kimi çivi, kimi çekiç, kimi çarşaf... Gece gündüz demeden hararetle çalışıyorlar. Bütün vakitlerini, bütün enerjilerini, bütün hayal güçlerini seferber ediyorlar: O müthiş gemiyi yapacaklar! Bunu mutlaka başaracaklar!

Heyhat ki ortaya bir ucube çıkıyor. Ufacık, çirkin bir sandal. Çoban değneğini mumla aratan bir direk... Tişört kadar bir yelken.. Fakat çocuklar her şeye rağmen gururla bakıyorlar eserlerine. Hele esas oğlan. "Gemiye denize indirin" diye emrediyor pek rütbeli bir kaptan edasıyla. Ve gemi denize iniyor, iner inmez de batıyor. Derin bir hayal kırıklığı, acı, hüzün, keder kaplıyor atmosferi. Çocuklar ağlıyor. Seyirciler de ağlıyor.

Derken esas oğlanı yılgın bir halde evine giderken görüyoruz. Birden gözleri bir seyahat acentasının vitrine takılıyor. Vitrinde kocaman bir Jumbo Jet maketi var. Durup uçak maketine hayran hayran bakıyor çocuk: 5 saniye, 10 saniye, 15 saniye... Ve, evet, MUZIR MUZIR GÜLÜMSÜYOR!

"Aslanım benim!" dedi Ebuzer, "**Bir daha yenilecek, daha iyi yenilecek, ama bırakmayacak peşini; turnayı gözünden vuracak bir gün.** Sevdim bu

filmi."

Fransa'ya vardık. Ebuzer, bir kardeşlerinin Fransız polisi tarafından öldürölmesi üzerine Toulouse'un altını üstüne getiren Mağribli gençleri görmek ve onları alınlarından öpmek istiyordu.

"Hepsini mi?" diye sordum.

"Mümkünse hepsini" dedi.

"Bu mutlaka gerekli mi üstad? Epeyce yorgunuz."

Hemen dersimi verdî tabii:

"Dinle! Almanya'da Musti diye Faslı bir genç tanımıştım. Frankfurt'ta fuhuş ve uyuşturucu ticareti de dahil olmak üzere bir sürü kirlî iş yapıyordu, ipini koparan Arap ve Türk akranlarından müteşekkil bir çetesi vardı. Kendi çapında bir mafya babasıydı. Faaliyet gösterdiği bölgede çok saygın, daha doğrusu caydırıcıydı.

Birkaç leşi olduğuna dair söylentilerin de beslediği bu caydırıcılığı başı derde giren din kardeşlerinin hizmetine sunmaktan zevk alırdı. Evet, sapına kadar günahkâr olmakla beraber Müslüman olmayı önemserdi Musti. Ramazan aylarında muntazaman oruç tutardı mesela. Ve çalıştırdığı fahişelerin de bulunduğu iftar sofralarında sık sık duygulanıp yaptığı pis işleri bırakmaktan, Hacc'a gidip arınmaktan, İslami bir hayata başlamakdan söz ederdi. Bunlardan söz ederken gözlerine bakmış olsaydın muhtemelen şöyle derdin: Bu çocuk bir işaret bekliyor ve onun gibi binlercesi, on binlercesi, yüz binlercesi... Köklerinden koparılan, şahsiyetleri ellerinden alınan; Harlem'de pisliğin, kokuşmuşluğun, çürümüşlüğün dibini bulmaya mahkum edilen Afro-Amerikalıların işareti Malcolm X'ti. Düşmanın dayattığı sıfırı tüketmiş bir hayatı ölümüne yaşayan ve artık iflah olmaz denilen bu insanlar, hiç hesapta olmayan Malcolm X rüzgarı ile köklerine döndüler. Yüzyıllar önce yitirdikleri şereflerine, haysiyetlerine yeniden kavuştular. Bu türden bir diriliş Avrupa'daki gettolarımızda niye yaşanmasın? Toulous'taki ayaklanma, oradaki serseri gençlerimizin köklerine yolladıkları bir selam değil miydi? Vurulan bir kardeşlerinin

intikamını almak için polis merkezlerini yerle bir eden Faslı, Tunuslu, Cezayirli gençler, Fransızlara, Evet yozlaştık ama hâlâ sizden değiliz. Üstelik sizinle hesaplaşmak için fırsat kolluyoruz demiş olmadılar mı? Bence bu damar dirilişe açık bir damardır. **Sen mehdi'yi bekleyen çocuklar** diye bir şiir yazmıştın: **her şey bir rüzgâra bakıyor ağabey / bakma esrar çekip mayıştıklarına / bir gün var ya bu mağribli çocuklar / bir gün yakacaklar paris'i** demiştin. O günün ayak sesleri seni heyecanlandırmıyor mu? Heyecanın yorgunluğunu altetmiyor mu?"

"Tamam üstad. Allahuekber! Gidelim ve alınlarından öpelim şu çocukları."

Öyle yaptık.

Çocuklardan biri, bir Tunuslu, Türk olduğumuzu öğrenince "Koca Sinan Paşa'ya selam" dedi. Koca Sinan Paşa bundan birkaç yüzyıl önce Tunus'a musallat olan Frenk korsanlarını denize dökmüş.

Kapıkule sınır kapısında Ebuzer'e kitabın sonuna yaklaştığımızı söyledim. "Kıssadan hisseyi sorarlarsa ne diyeyim üstad?"

"Hisse çok. Kim hangi hisseyi çıkarırsa onu alsın gitsin. Sevdamız ve kavgamız bitmedi denilebilir mesela. Derviş devrimcilerin kuru ekmeği, yolumuzu aydınlatıyor da denilebilir. Ve daha pek çok şey."

"Tamam."

"Derviş devrimcileri hatırlamışken: Bir bildiri hazırlamalıyız. Kâğıt-kalem çıkar ve yazmaya başla."

O söyledi, ben yazdım:

Görkemli Afro-Amerikan Devrimi'nin lideri Malcolm X: Nation of islam'dan aldığı kıytırık maaşa talim etti. Yaşadığı ev ve sürdüğü araba teşkilata aitti. Giderken ardında dünya malı namına bir şey bırakmadı.

Görkemli İran Devrimi'nin lideri Ayetullah Humeyni: Kum şehrinde yoksul bir kulübede yaşadı. Az yeyip az içti. Tahta, koltuğa, sandalyeye itibar etmedi; yerde oturdu.

Görkemli Boşnak Devrimi'nin lideri Aliya İzzetbegoviç: 'Şerefine' verilen bir ziyafette, sofradaki envai çeşit yiyeceklere ürpererek baktı. "Yazık!" dedi, "Bunlar Saraybosna'nın yarısını doyurmaya yeterdi."

Malcolm, Humeyni, Aliya: Debdebeden kaçtıkça büyüyen adamlar... Bu, Sultanahmet Camii'nin göğe uzandığı halde uhrevi bir tad vermekte zorlanmasına karşın, toprağa yakın olarak inşa edilen Bursa Ulu Camii'nin insanı uçurması gibi bir şeydir. Ve Malcolm ve Humeyni ve Aliya, toprağa yakın durdukça yükseldiler.

Derviş devrimcilerin kuru ekmeği yolumuz aydınlatıyor. Onları çok sevdik. Ve onları överken içimiz hep rahat oldu.

Milletin sırtında sefa sürenler utansın!

"İmza?"

"Devrimci Adalet Partisi."

"Öyle bir parti yok dedik ya üstad."

"Var işte, görüyorsun."

Bildiriyi çoğaltıp İstanbul'da beş yıldızlı bir otelde İslamcı bir liderin kızının şatafatlı düğün töreninde dağıttık.

"Sırada ne var üstad?"

"Şimdi namazlarımızı kılalım. Sonra ceplerimizdeki paraların hatırı sayılır bir kısmını başkaları için harcayalım. Gayb'a inandığımız gibi bunları da hep yapalım."

"Yani diyorsun ki: Sağa-sola nutuk atmakla iş bitmiyor. Kendi Müslümanlığımızı mütemadiyen gerçekleştirmeliyiz."

"Aynen öyle diyorum."

Toprağa yakın bir cami bulmak ümidiyle yola koyulduk.

Bismillahirrahmanirrahim...

Ebuzer'i ortak manevi tarihimizin en tevekküle açık, en i•neyi kendine batıran, en bıçak sırtında yürüyen ve en anlamı ça•ıran güncellemesi oldu•u için önemsiyorum. Hem yitirilmi• vicdanımızı yeniden aramaya koyulan ve hem de bir türlü de•emedi•imiz kimlik yaralarına cesaretle ne•ter vuran bu yazınsal çabayı heyecan ve takdirle kar•ılıyorum.

Ebuzeer, bir yandan içimize sıkıntılar dü•üren karma•anın röntgenini çekerken, bir yandan da ba•lısı oldu•umuz insani damarın, yani Malcolm'ın, •mam'ın, Aliya'nın ve öteki mübarek yolcuların 'yol'una dair umut verici kıvılcımlar çaktırıyordı.

Böyle dü•ünsel bir çabaya, böyle sorumlu bir vicdana ve böyle sarsıcı bir metne ihtiyacımız vardı.

Gökhan Özcan